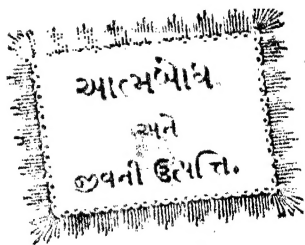

२४४६

૨૭૪૭

આત્મવોધ.

અને

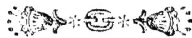
જીવની ઉત્પત્તિ.

આત્મવોધ

અને

જીવની ઉત્પત્તિ.

‘હશે સું આ કાચ કહાય હીરો’,

‘ઝવેરિ જાણે અથવા અમીરો’;

પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રી જૈન ધર્મ પ્રવર્તક શાખા

સભા નં. ૧

સન ૧૮૮૬—સંવત ૧૯૪૨

૨૭૪૭

અમતાવાદ.

આર્યોદય પ્રેસમાં છાપ્યો.

પ્રસ્તાવના.

આત્મચીન્તન કરી, આત્મકલ્યાણની આકાંક્ષા રાખવી એ પ્રાણી માત્રની અગણીત ફરજોમાંની એકી અગત્યના ધરાવનારી ફરજ નથી. પોતે ક્યાંથી આવ્યા, શા ક્રમોદયે, અને શી સ્થિતિમાં શા પ્રમાણે આચરવાથી, કહેવાતા સુખથી કરોડે બળે ચડીયાતા અક્ષય સુખની પ્રાપ્તિ થશે એ વિચારવું તે સમગ્ર આત્મકલ્યાણીનું આ ભૂખણ છે. પણ સાધન વીના શું સાધ્ય ઉત્પન્ન થાય? કારણ વીના કાર્ય ઉત્પન્ન થાય? લેખણ, કાગળ કે ખડીઆ વગર લખાય? રંદા વિના ખાટીઆની સપાટી સાફ થાય? તેમજ આત્મ સ્વરૂપ ચિ-

ન્તન કરવાના સાધનો વીના આત્મ સ્વરૂપ
 નું ચિન્તન થાય? ના, એ વાત સ્પષ્ટ
 છે; માટે આ ઉપરથી એ તો પ્રત્યક્ષ છે
 કે આત્મ સ્વરૂપ ચિન્તન કરાવી શીવપુરના
 માર્ગમાં પ્રવેશ કરાવનારા પુસ્તકની અગ-
 ત્ય હતી. આ પુસ્તકથી ઉપર કહેલી મત-
 લબ્ધ કેટલે દરજ્જે હાંસલ થશે એમ આ-
 શા રાખીએ છીએ.

જૈનધર્મ પ્રવર્તક સભા સાખા નં ૧.

મુ. વીરમગામ

મંગલાચરણ.

સ્વગ્ધરા.

વિશ્વાધારા તમારા ચરણયુગધરા
ધારનારા ધરાયે,
મોક્ષાદિ મુખ માગ્યાં સુખ સરૂપ રૂખે
પાપનારા મનાયે;
આશે ધાતાં સદ્રાશે નર સુરનૃપને
બેગની બેત બાગી,
પાયે લાગ્યેજ લાગે અનુપ રસમયી
શાંતિ દો બ્રાંતિ બાગી—૧

गद्य.

આત્મબોધ.

આ ક્ષણભંગુર અને અસાર સંસારમાં
મનુષ્ય માત્ર, ક્રમ, ક્રોધ, માન, માયા, મોહ, લોભ
વિગેરે દુશ્મનોની જાળથી એવાંતા સજ્જાડ
સપડાયેલા છે કે તેમને પોતાના આત્માનું
સાર્યક કરવાનું પણ સજ્જાડ નથી. તેઓ આ
દુનિયાના સ્વદય, ક્ષણભંગુર, માની લીધેલા
સુખમાં મગ્ન રહે છે;— તેનીજ પાછળ કે-
મ્મર કસી મંડ્યા રહે છે—અને તેનેજ માટે
પોતાની આખી જીંદગી બરબાદ કરે છે.
આવી રીતનું બંધન બંધાને સરખીજ રીતે
અસર કરે છે, પછી તે રાજ હોય કે રંક હોય,
ગરીબ હોય કે તવાંગર હોય, નાનો હોય કે
મોટો હોય, અગર નોકર હોય કે વેપારી હોય

(૨)

આ ધારણને લીધે એવા પુરુષો જવલ્લેજ
મળી આવશે કે જેઓ ઉપર કંદેલા શત્રુ-
ઓના પામથી વિરહ તથા માત્ર આત્મક-
લ્લાખ્યેજ મથતા હોય; વતેમાન ધાળના
સ્વરૂપ સુખની આકાંક્ષા ન રાખતા, સવિ-
ધના અક્ષય સુખને વાસ્તે પ્રવળ કરતા
હોય; અને આ ભવમાં જે સુખ મળે છે તે
પોતાની પૂર્વ ભવની શુભ કરણીન લીધેજ
મળે છે એમ જાણી આત્માને એવી શીખા-
મણ આપતા હોય કે:—

“ હે ચેતન! જે કાંઈ તને આ દુનિયામાં
પ્રાપ્ત થયું છે તે પરભવની કાંઈ સ્વારી ક-
રણીને લીધેજ; અને હવે પછી તારે સુખ
દુઃખમાં પડવાનું તે સધળાનો આધાર અહીં
જે સ્વારી કિંવા નરતી કરણી કરીશ તેના-

બર ઉપર માત્ર રહેવાનો; વાસ્તે આ સ્વસ્થ
 ક્ષણભંગુર મુખથી કુસાહ જઈ મગરખીમાં
 ચઢી ન જતાં; મોહની રૂપી મદીરા પી તેથી
 હિન્મત ન થતાં, જે જે કાર્ય તું કરે, તેના
 સારી પેટું વિચાર કર કે એ કર્તવ્ય છે કે
 અકર્તવ્ય, તું ક્યાંથી આવ્યો! ક્યાં જઈશ!
 તારે આ સંસારમાં શું શું કરવાનું છે? અને
 જે કાંઈ કરી લેવાનું છે તેમાં સક્રિય વધારે
 અગત્યનું શું છે? શું કરવાથી તું આ ભવ-
 સાગર તરવાળે શક્તીવાન થઈશ? તારું મૂળ
 રહેકાણુ ક્યાં હતું? ક્યાં ક્યાં ફરી આવ્યો!
 તને શું શું દુઃખ પડ્યું હશે? અને કેટ-
 લા બધા પુણ્યની કરણી એકઠી થઈ હશે
 ત્યારે આ ઊત્તમ મનુષ્ય ભવ પામ્યો હઈશ; કેવું
 તારે શુભ કાર્ય કરી સ્વધામના ખરા રસ્તા

ઉપર ચઢી જવાનો ખરેખરો પ્રસંગ છે. તે
 ને ખોઇશ અને પ્રમાદમાં ખેસી રહી, તેનેજ
 ખડું સુખ માની લેઇશ તો તારી શીંગતી
 થશે? ફરીને ક્યાં, ક્યાં, રઝગવું પડશે! કે-
 ટવું કેટવું અમલ દુઃખ સહન કરવું પ-
 ડશે! અને પાછો ચોરાશી લાખ જીવાયોનીના
 ફેરામાં પડી ફરી મનુષ્ય ભવ પામવાને ક્યારે
 શક્તોવાન થઈશ? આવા દેહરૂપી માટી-
 ના પાંજરામાં પુરાએલા પક્ષીની માફક
 તું અનંતા કાળથી રખડે છે, એવાં
 એવાં કેટલાં અને કેટલી જાતનાં પાંજરાં
 તેં બદલ્યાં. કેટલું કષ્ટ ખમ્યે, ખમે છે
 અને હજીપણ ખમીશ; પૂર્વે પુણ્યયોગે મુ-
 ક્તી માર્ગ સાચો પામ્યો છું તો હવે પ્રમાદ
 ન કરતાં આત્મ કલ્યાણાર્થે ચાલ્યો જ આ

(૫)

જ્ઞાની દુનિયામાં કોઈ તાર નથી, કોઈ તને તારા ખરા હિતમાં કામ આવવાનું નથી; સર્વ સ્વાર્થ નિમિત્તજ છે. તારા જાણવામાંજ છે કે મોટા મોટા શેઠીઆઓ, રાજા રાણાઓ, પૃથ્વી પત્નીઓ, અમૃત્યુઓ સર્વ ચાલ્યા ગયા અને જાય છે; તેમનો પરિવાર, તેમની રિદ્દી તેમની દોલત ખજાનો વિગેરે સર્વે અહીંજ રહ્યું, તેમાંનું જરાપણ તેમની સાથે ગયું નહીં; તેમ તેમને કાળશ્વી-માછીની જાળમાંથી મુક્ત કરવાને કોઈપણ શક્તિવાન થયું નહીં. ત્યારે હું! ચેતના સમજ કે આ જગત સર્વ મિથ્યા છે, તેમાં આવી રહેલી વસ્તુઓ સમસ્ત? તને મુક્તિના રસ્તા ઉપર જતા અટકાવનાર વિષય વાટ પાંદુઓ છે. જેમ કોઈ ખેલાડી કોઈ અણુસમજી જા-

જીવને રંગ બેરંગી સુંદર રમકડા વિગેરે ન-
 જીવી ચીજો આપી તેના આભુપણુ પ્રમુખ વિ-
 ગેરે છીનવી લે છે તેમ આ ક્ષણિક સંસાર-
 રતી મોહ માયા વિગેરે લાલચો તને ફાંદા-
 માં નાંખી તારી પાસેની અનંતજ્ઞાન રૂપ લ-
 ક્ષ્મી દયાવી તને અનંતકાળ ભવસમુદ્રના
 મોજામાં ઝોળા ખાતો કરે છે. વાસ્તે મહા-
 કાંટે મળેલો આ શુભ અવસર જવા દીધો
 તો તારો કદી ખાર આવવાનો નથી. ઉત્તમ
 મનુષ્ય ભવ અને શ્રી જનરાજ મહાનાજનો
 સાચો ધર્મ પામ્યા છતાં આત્માનો ઉદ્ધાર
 નહીં કરે ત્યારે પછી ક્યારે કરવાનો? મુક્તી
 માર્ગ સાચો પામ્યા છતાં અધિકારના રસ્તા
 ઉપર આથડનાર તારા જેવો બીજો કોણ
 ગમાર, કોણ મુદ, અને કોણ અકલહલીલ

દીવો લેધ કુવે પડનાર હોય? તને આડેર-
 સ્તે લેધ જનાર તારા કટ્ટા અરિઓથી મુ-
 કત થવાને તું શ્રી જીનરાજ મહારાજના વ-
 ચનો ઉપર આસ્થા રાખ; અને તેમનેજ
 દર્શાવેલે માર્ગે ચાલ્યો જ તો તને કાંઈ અડચણ
 નડવાની નથી; ભવસમુદ્રના મોજાં તને હુ-
 બાડનાર નથી; તોફાની પવન તને દરનત
 કરનાર નથી; અને દુઃકામાં સ્વધામ પહોંચવામાં
 તને વિલંબ થવાનો નથી. કારણ કે તેજ અ-
 રિહંત ભગવાન તરણ તારણ જાજ સમાન
 છે; તે પોતે તથા છે અને બીજાને તાર-
 વાને સમર્થ છે, તેમનોજ આશ્રય તારે લેવો
 અને તેમનાથીજ તારી સદ્ગતિ થવાની;
 તેજ વીર છે, તેજ આઠ કર્મરૂપી અરી-
 ઝાનો ધાત કરી સ્વધામ પહોંચ્યા છે, અને

તેમનેજ વળગી રહેશે તે મુક્તી નગરીએ શીધો
 સમો સહિ સલામત પહોંચવાને શક્તિમાન
 જે પોતેજ સંસારની મોહ, માયા રૂપી જા-
 નમાં ફસાયેલા છે, જેઓ પોતેજ ભવંસ-
 મુદ્રમાં ઝોળા ખાય છે અને જેઓ પોતેજ
 કર્મરૂપી અરીઓથી ઘેરાયેલા છે, તેમનો આ-
 શ્રય લેવાથી શું વળવાનું! કંઈજ નહીં. તેતો
 કોઈ જન એક પાપાણુ ઉપર એસી સમુદ્ર ત-
 રવાનો ધરાદો રાખે તેવું થાય.

આ ભવ અટવીના ફેરામાં તેં દરેક ત-
 રેહના પુદ્ગળીક સુખનો અનુભવ લીધેલો
 અને તેં દરેકને ચુસી ફેંકી દીધેલ, તેમાંનો
 તેમાંજ હવે તારે આશંકત રહેવું યોગ્ય નથી
 કારણકે અનંતીવાર તેનો અનુભવ લીધો. અને
 તેમાંજ મગ્ન રહી ચોરાસી લાખ જીવાયોનીમાં

ભ્રમણ કર્યું એટલે પરિણામે અત્યંત, અસહ્ય
 દુઃખ ભોગવ્યું, જેનો વિચાર માત્ર કરતાંજ
 કંપારી છુટે; વારતે હે! ચેતના! એ પુદ્ગળીક
 માયીક, સ્વલ્પ, માની લીધેલા સુખ તરફ વ-
 ણણ કરાવનાર મનોવૃત્તિઓથી તું આડે ર-
 સ્તે દોરાઈ ન જતાં તેમના ઉપર પૂર્ણ જય
 મેળવ; અને તે તને દોરે એમ નહીં રાખ
 પણ તું તેમને તારી મરજી મુજબ તારા ખરા
 હિત કાર્યમાં પરોવ; તો તેથી પરીણામે તેની
 તેજ લાગણીઓ, ઈર્દીઓ વીગેરે જે
 તને પાપાણુ રૂપ થઈ ભવ સમુદ્રના છેક ઉં-
 ડાં અગાધ તળિયે ડુબાડી દેતી હતી તેજ
 તને સહાયરૂપ થઈ ને સપાટી પર લાવી
 તારકરૂપ થઈ પડશે. ચક્ષુ, કર્ણ, નાસિકા,
 સુખ વિગેરે ઈર્દીઓનો જેમ ખોટો ઉપયોગ

થાય તેમ સારોપણ થાય. ચતુવટે કરીને
 સત્પુરુષોનાં, સાધુઓનાં અને શ્રી જીનરાજ
 મહારાજનાં દર્શન થાય તથા શાસ્ત્રાભ્યાસ
 કરવામાં તેમનો ઉપયોગ થાય; કર્ણ કરીને
 તેવાજ ઉત્તમ પુરુષોનાં વ્યાખ્યાન શ્રવણ ક-
 રાય તથા એવાંજ બીજાં સારાં કામમાં તેનો
 ઉપયોગ થાય; એવીજ રીતે બીજી બધી ઈ-
 દ્રીઓને આત્મ કલ્યાણાર્થે વાપરી શકાય. વા-
 સ્તે તેઓને જો તું અમય દુઃખ આપી સ્વે-
 ચ્છાએ ચાલવા દેછે તો તે નિઃશંક તને
 નરકાદિ વિગેરે અમલ દુઃખ જેની કલ્પના-
 જ માત્ર કરતાં રૂપે રૂપાં ઉભાં થાય, તેના
 રસ્તામાં દોરી લેછે જવાની; પણ તેજ ઇ-
 દ્રીઓને જો તું વશ રાખી, તેમના ઉપર
 પૂર્ણ સત્તા મેળવીશ અને તેમનો શાસ્ત્રો પ્રદેશ

પ્રમાણે ખરો ઉપયોગજ કરીશ તો તારે ભ-
વરટણુ કરવાનું મટી જશે, અને ગર્ભાવા-
સનું અવર્ણનીય દુઃખ જેની તુઝના ક્રોધ
મનુષ્યના શરીરમાં સાડીત્રણુ કોડ સોય ઉની
કરી ચાંપવાથી પરિણામે જે દુઃખ ઉપજે
તેનાથી આઠગણા દુઃખની સાથે થાય છે,
તેનાથી તું મુક્ત થઈશ અને છેવટે સ્વધામ
પહોંચીશ.

વળી હે! ચેતન! વિચાર કર કે પૈસો એ-
કઠો કરવો, આખર મેળવવી વીગેરે સર્વ આ-
ક્ષણિક દુનિયાને વાસ્તેજ છે તેમાંથી તને
કાંઈ વાસ્તવીક સુખ મળવાનું નથી. જે કાંઈ
સુખ તેમાંથી તને મળે છે અગર મળેલું જ-
ણાયછે તેની સાથે એઠલી બધી તરેહની દુઃખા-
ઓ વળગેલી હોય છે કે તેને 'અવ્યાખ્યા

સુખ" એવું નામ અપાયજ નહીં. સુખ
 તો કર્મરૂપી ચરીઓને જેમણે હુત્યા છે,
 અને હુતે છે તેમનેજ મળ્યું છે અને મ-
 ણવાનું છે. વળી સંસારીક સુખ માત્રક્ષણિક
 સ્વન્યાયસ્થામાં મળેછે તેવું છે. વાસ્તે એક-
 લા તે સંસારીક સુખની પાછળજ તારે ગંડ્યા
 રહેવું નહીં. પણ તેમાં ઘટતો કાળ રોકી બા-
 કીનો બચેતેટલો તારૂં ખરૂં હિત જે સમઽય
 જ્ઞાન જેથી જાવત અક્ષય સુખની પ્રાપ્તી
 થવાની છે તેમાં ગાળવે જોઈએ. તેમાં રો-
 કેલો કાળ તારો સાર્યક થવાનો છે. ખીજો
 વ્યર્થજ જવાનો છે. સંસારીક સુખ મેળવ-
 વામાં ઘટતો કાળ રોકવો એટલુંજ નહીં પણ
 તે સાથે તેની પ્રાપ્તી કરવામાં એવા પ્રયત્નો
 ન થવા જોઈએ. કે જેથી કર્મ બંધણી થાય.

હર ઘડી તારે યાદ લાવવું જોઈએ કે સં-
સારીક સુખ, સંસારીક રનેહ, માયા વિગેરે
ખંધું ક્ષણિકજ છે તેની પાછળ તું ગમે તે-
ટસો કાળ ગાળીશ અને કષ્ટ વેઠીશ તે સર્વ
વ્યર્થજ જવાનું છે. કારણ કે તેમાંથી ગમે
તેટલા સુખની પ્રાપ્તિ થાય તો પણ આખરે
તે ક્ષણભંગુર માત્ર થોડા વખતનુંજ અને
વળી તેની સાથે નાના પ્રકારની જંજળો, દુ-
ઘ્ધાઓ વળગેલી તેતો જીતીજ. આ દુનિયા-
નું સુખ ગમે તેવું હોય તોપણ તેની સાથે
તેનું જોડું દુઃખ તો વળગેલુંજ રહેવાનું આ
સંસારમાં જેમ સ્ત્રી પુરુષનું, પશુ પક્ષીનું,
રાત દિવસનું વિગેરે જોડાં છે તે એક ખી-
જથી વિખુટાં પડતાં નથી તેમ સુખ દુઃખનું
પણ જોડુંજ છે અને તે એકની પછી એક

એમ આવ્યાજ કરે છે.

દોહરો.

ઉઝકાળ વિકાળની, પાંખ ઉઘડેને અસ્તં;
નિશ્ચય તેની છાયમાં, વસ્તુ આવે સમસ્તં;

ઉઘડ એટલે ચઢતી અને અસ્ત એટલે પડતી એ બે વિકાળ બિલામણા કાળરૂપી પક્ષિની પાંખો છે અને તે બે પાંખોના સપાટામાં દરેક વસ્તુ જેને નામ માત્ર છે તે આવ્યા વીના રહેતી નથી. “ઝાઘના બારે દિવસ સરખા જતા નથી.” એ કેહેવત સાધારણ છે અને તે યોગ્યજ છે. ગમે તેટલી રિદ્ધિ તું ભોગવતો હોયશ, ગમે તે પ્રકારના સુખમાં તુલીન થઈ ગયો હોયશ, તોપણ તને ખબર છે કે તે રિદ્ધિ તે સુખ છેવટ સુધી અરે આ દુનિયાની ટુંકી મુસાફરી સુધીજ ટકશે? કદી

(૧૫)

નહીં, આવતી કાલે, અરે એક ક્ષણ પછી
શું થશે તે કહી શકાય નહીં. તો પછી હું
આત્મા તું ભવીષ્યના તર્કવિતર્ક કરે છે, તેને
વારતે સારી નરતી યોજનાઓ કરી રાખે
છે, તે યોજનાઓ પાર પાડવાને અતી શ્રમ
વેડે છે, અરે શ્રમ વેડે છે એટલું જ નહીં પણ
તેમાં કેટલાં સાચાં જીવંત કરી કર્મ બાંધે છે,
તેમાં ઘણી વખત નિષ્ફળ જાય છે, તો પણ
તેમાંને તેમાં જ મંડ્યો રહે છે, તેની પ્રાપ્તિ
ન થાય ત્યાં સુધી જાંપતો નથી અને તેમાં
વખતે આખરે પણ ફતેહ ન પામ્યો તો અ-
તિ ક્લેશ પામે છે, એ બધું શા વાસ્તે કરવું
જોઈએ ? ધન સંપાદન કરવાને, સંપાદન થયા
પછી તેને સાચવી રાખવાને અને તેમાંથી
મુળતા નાના પ્રકારના આ દુનિયાના સુખનો

ઉપભોગ લેવામાં તું એટલો બધો લુબ્ધ રહે
 છે કે તેમાં પોતાનું તન, મન અને ધન એટલું
 બધું રોકે છે કે જ્યાં સુધી યમ દૂતનું તેડું આવે
 છે ત્યાં સુધી તારે અહીં શું શું કરી લેવાનું
 છે તેનો ક્ષણ માત્ર વિચાર પણ તું કરતો
 થી. પછી આખરે જ્યારે આ માયીક મા-
 મલો પ્રયાણ છોડવા વખત આવે છે ત્યારે
 એમ પશ્ચાતાપ થાય છે કે અરેમે અનાધ ન
 સંપાદન કરવાને તથા તેને સાચવી રાખ-
 વાને તથા બીજાં સંસારીક કામોમાં જે જે
 કર્મ બાંધ્યાં તેજ હવે મારી સાથે આવનાર
 છે. તેનો મારે એટલાનેજ જવાબ આપવો
 પડશે. આમાનું કાંઈ મારી સાથે આવનાર
 નથી. એતો સધળું અહીંજ પડી રહેશે
 અને જેના ઉપભોગને વાસ્તે મેં આ એકઠું

(૧૭)

કર્ણુ છે તેમાંનો કોઈ પણ મને સહાય કર-
નાર નથી, આ પ્રાપ્ત કરવાને જે કર્મો
મેં બાંધ્યાં છે તેનું ફળ મારે એકલાનેજ
ભોગવવું પડશે મારે ભવરટણના ફેરામાં અ-
થડાવું પડશે. અને અતિકષ્ટ વેઠવું પડશે.
એ પ્રમાણે તે વખત બેશક પશ્ચાતાપ થયા
વિના રહેતો નથી અને ભવભીતિ યાય છે.
ત્યારે હે! આત્મા! તું પેહેલીથીજ ભવભીરૂં થા,
પેહેલેથીજ એટલી ભવરટણના ફેરામાં પડવા-
ને ધાસ્તી રાખ અને કોઈ પુણ્યોદયે મળે-
લા હિંતમ મનુષ્ય જન્મ પામ્યાનું સાર્યકક-
રીએ. તેના સંબંધમાં જે કાંઈ કરીશ તેજ
તારું છે. તેજ તને ભાગ્યારૂપ થઈ પડશે અને
તેજ તને સુખિતનગરીમાં પહોંચાડવામાં
સહાયકારક થઈ પડશે. આ પુદ્ગળીક

મુખને વાસ્તે જે જે કરીશ તે 'ખણ'
 નિરર્થક જશે એટલુંજ નહીં પણ તે
 ઉલટું તને આ અનંત દુઃખમય સંસાર
 અનંતકાળ રઝળાવશે. આ દુનિયામાં તારું
 આવવું તે માત્ર એક મુસાફરી રૂપજ છે.
 તે મુસાફરી શરૂ કર્યા પેહેલાં અથવા ગ-
 ભાવાસના અસહ્ય દુઃખથી વિરક્ત થઈ જ-
 હાર આવ્યા પેહેલાં તો કાણુ જાણે તારા
 મનમાં કેવાએ સંકલ્પ વિકલ્પ થયા કરતા
 હશે, તે વખતે તો આ મુસાફરીનો કાણુ
 જાણે કેવાએ સારો ઉપયોગ કરવો પડ્યો
 હશે. તેમાં શાં શાં સારાં કૃત્યો કરવા પાયાં
 હશે અને કેવીએ યોજનાઓ ધડી રાખી
 હશે. પણ અફસોસા તે સુખળા સંકલ્પ
 વિકલ્પ અને તે સુખળી સારી યોજનાઓ

આ ફાનીદુ નિયામાં પ્રવેશ કરતાં તરતજ પા-
 હીના પરપોટાની પેઠે નાશ પામે છે, અને ફ-
 રીને તે વિષેની જાણે કાંઈ કાળજી ન હોય
 એમ જણાય છે. અરે એટલુંજ નહીં પણ
 એવું દુઃખ ફરીને આવશે એવું કાંઈપણ
 જાનજ રાખતો નથી. અને આ દુનિયા-
 માંતો જાણે પોતાને ચિરંકાળ વસતું છે, કદી
 તે છોડી જવાનુંજ નથી એમ ધારી અ-
 હીંઆં બંધાયેલા સ્નેહને અસાનદશાયે ફ-
 રીને તું પોતાનોજ આખર સુધી રહેવાનો
 માંની તેમાંજ લખ્ખ રહે છે; અત્રે રહેવા-
 ની સધવડને વાસ્તે તું એટલી બધી ગડ-
 મથલ કરે છે કે જાણે આજ તારું રહેઠા-
 નું આવતુઆંદરિવાકરું રહેવાનું હોયની?
 અને તેમાં સુખની પ્રાપ્તિને વાસ્તે તો તું

જેટલું કરે છે, તેટલું આજીવન છે. પણ
 સમજકે એ બધામાં જેમ વધારે મગ્ન ર-
 હીશ તેમ તેમને ત્યજી જતાં તને વધારે
 કષ્ટ થવાનું અને પરિણામે ભવરટણ કરવાનું
 તે તો જીવંત; દુકામાં હે ! આત્મા ! તું આ
 સંસારીક માયીક મામલાથી જેમ બને તેમ
 જલદી અને જેટલો બને તેટલો વિરક્ત થ-
 વાને પ્રયત્ન કર અને જે મહાપુરુષો, ભવી
 જીવો અગાઉ થઇ ગયા અને મુક્તિપદને
 પામી હાલ અનંત શક્તિમાં અને અનંત
 સુખમાં મહાલે છે તેમને દાખલો લે, તેમને
 પગલે, પગલે ચાલતાં તું જીલો પડવાનો
 નથી, તને મુક્તિ બંદરના રસ્તા ઉપર કાંઈ
 અડઅણુ નડવાની નથી અને છેવટ મુક્તિ
 બંદર ઉપર જલદી પ્રહોંચી તું પશુ મન

(२१)

स्वर्णे अनंत सुप्रभां महावीर " वीगेरे
तथास्तु!!!

જીવની ઉત્પત્તિ.

હો! એ તન! તારૂં મૂળ સ્થાનક કયું? તું ક્યાં-
થી આવ્યો? કેવી હાલતમાં હતો? તારે માથે
આ ફાની દુનિઆની મોહ જાળો કેવી અને કે-
ટલી તરેહની ગુંથાઈ ગઈ, અને હજુ પણ
ગુંથાયા કરે છે? વળી તારા મૂળ સ્થાનક-
માંથી કેવી અકામ નિર્જરાથી ઉંચે ચઢતો
ચઢતો દેવતાને પણ દુર્લભ, એવો આ ઉત્તમ
મનુષ્ય ભવ પામ્યો છું? એ સમજાવો તું સારી
પેઠે જોડો વિચાર કરી તારું મૂળ સ્વરૂપ.
ઓળખવાને પ્રયત્ન કર. તેમ નહીં કરે તો
વળી કોઈ નરસે જિદ્દ કરી પાછો નીચે
જતરી જમરા. તો તારી શી અતિ
યશો ? જેમ કોઈ ભયાં સમુદ્રમાં મનુષ્ય

પ્રાણી હુબતો હોય ને તેનામાં જ્યાં સુધી
 જીવ હોય ત્યાં સુધી ઉપર આવે અને ની-
 ચે જાય એવી રીતે બાયોડીઆં માર્યાં કરે
 પણ જેને તરતાં આવડતું નથી તે બિચા-
 રો કેમ બચે? તેવી રીતે હો એતન! તું
 ખચિત વિચાર કર કે આ અસાર સંસાર ને
 બીજું કંઈ નથી પણ એક દુઃખરૂપી દ-
 રિયો છે. તે હળાહળ વિષથી ભરેલો છે. તે-
 માંજ તું હુબતો બાયોડીઆં માર્યાં કરે છે.
 પણ કિનારો દેખવા પામતો નથી. કારણ કે
 તારી પાસે જ્યાંસુધી સમ્યક્ જ્ઞાનરૂપી તર-
 વાનો ઇલામ આપ્યો નથી, અગર તે ઇ-
 લમ સંપાદન નહીં કરે ત્યાંસુધી તારે દુઃખ
 રૂપી ભવ સમુદ્રમાં હુબકીચો માર્યાજ કર-
 વાની છે તે શીવાય બીજો કંઈ ઇલાજ નથી

આ ઉત્તમ મનુષ્ય પંચિદ્રિપણું તું ફેટશે
કળે અને કેવી રીતે પામવાને શક્તિવાન
થયો તે જરા શાંતતાથી સાંભળી લેષ તે ઉ-
પર ઉંડો વિચાર કર:—

જીવનું મૂળ સ્થાનક સુક્ષ્મ નિગોદમાં છે.
યાં તેને મહાદારણ્ય દુઃખ ભોગવવું પડે છે
જેની કલ્પનાજ માત્ર કરતાં કંપારો છુટે. તે
નિગોદીઆ જીવને અસંખ્યતા અને અનં-
તા પુદ્ગલપરાવર્તન કરવાં પડે છે. અ-
નંતાકાળ સુધી વળી ત્યાં તેને (જીવને) રા-
ત્રદિવસ પ્રજ્ઞ જન્મનું અને મરણ એજ
ધંધો નિરંતર ચાલુ રહેલો છે; આવાં જન્મ
મરણ તેને ફેટલીવાર થતાં હશે? મનુષ્ય
જીવમાં એકજવાર જન્મ મરણ થતાં જી-
વને ફેટણું કષ્ટ સહન કરવું પડે છે તે સાં

(૨૫)

જાણ! એક મનુષ્યના શરીરમાં કાઈ દેવ પ્ર-
યોગથી એક કરોડ સોય ઉની કરી એકદમ
ઘોચી હોય તેની જે વેદના થાય તેનાથી
આઠગણી વેદના એકજ વખતના જન્મ
અને મરણથી થાય છે. ત્યારે હવે વિચાર
કે નિગોદીઆ જીવને જેને આખો દિવસ
અને રાત્રી જન્મ મરણનો ધંધો છે તેને
કેટલું કષ્ટ ખમવું પડતું હશે? સાતમી નર્કનું
તેત્રીસ સાગરોપમનું આયુષ્ય છે, તે તેત્રી-
સ સાગરોપમના સમય કરવા તેના જેટલા
સમય થાય એટલી વખત તેત્રીસ સાગરો
પમને આયુષ્યે જીવ ઉપજે, તેમાં જેટલી
વેદના થાય તેનાથી અનંતગણી વેદના નિ-
ગોદના જીવને થાય છે. (એ અધિકાર ત્રે-
લોક્ય ક્ષિપિકાદીક મંથથી જાણવો) તે વેદના

તો ખરેખર અવર્ણનીયજ છે. તેનું વર્ણન કેવળ જ્ઞાનીઓ પણ કરી શકતા નથી કારણ કે તેમનું આયુષ્ય સંખ્યા તું છે મોટા કપીશ્વરો પ્રયત્ન કરે તોપણ પૂર્ણ રીતે જ્ઞાત ન પામે. તેનો જોને અનુભવ થયો હોય તેનેજ ખબર પડે કે તે કેવું હશે ? પણ હે! ચેતન! તારી પણ એક વખત એવી સ્થિતિ હતી અને તારે પણ આ બધું અનુભવું પડ્યું છે. સાંભળ કે તે સ્થિતિમાં તારે ઘડીએ ઘડીએ કેટલાં જન્મ મરણ કરવાં પડ્યાં છે:—

એક નિરોગી યુવાન પુરુષ કામળ પોષણીના બત્રીસપાનનો થોકડો મુકેલો હોય તેને એક જીણી સોયથી જોર કરી ધોચે તે એક વાંધી બીજે પાને અડે તેટલામાં જી-

(૨૭)

વીર ભગવાને શ્રી ગૌતમ સ્વામીને કહ્યું કે
અસંખ્યાત સમય થમ્ભાય, તે અસંખ્યાત
સગયની એક આવળી થાય. તેવી (૨૫૬)
ખસેને છપન્ન આવળીનો એક ક્ષુદ્ધક ભવ
થાય, તે નાનામાં નાનો કહેવાય, તેવો એક
ક્ષુદ્ધક ભવ નિગોદનો જીવ જીવે. હો! ચેતન!
સમજકે નિગોદના જીવનું આયુષ્ય એટલું
બધું અલ્પ છે.

(૪૪૪૬૧) ચાર હજાર ચારસેં સાડી
છેતાળીસથી પણ વધારે આવળી થાય ત્યારે
એક શ્વાસો શ્વાસ થાય તેવા એક શ્વાસો
શ્વાસમાં નિગોદનો જીવ વધારેમાં વધારે (૧૭૧)
સાડાસત્તર ભવ કરે અને ઓછામાં ઓછા
(૧૭) સત્તર ભવ કરે. કાચી અંતર મુહૂ-
ર્ત્ત એટલે બે ઘડીમાં જીવાન નિરોગી પુ-

૩૫ (૩૭૭૩) ત્રણહજાર સાતસેને તોતેર
 શાસો શાસ લે, તેવા અંતર મુહૂર્ત એ-
 ટલે બેત્રીસમાં (૬૫૫૩૬) પાંસઠ હજાર પાં-
 ચસેને છત્રીસ ભવ તે ગિચારા નિગોદી-
 આને કરવા પડે. વળી એક દિવસમાં
 (૧૧૩૧૬૦) એક લાખ તેર હજાર એકસો
 નેવુ શાસો શાસ જુવાન પુરુષથી થાય તે
 પ્રમાણે ગણતાં એક દિવસના (૧૬૬૬૦૮૦)
 આગણીસ લાખ, છાસઠ હજાર ને એંશી
 ભવ તે જીવના થયા. તે ગણતરી પ્રમાણે
 એક માસમાં (૩૩૬૫૭૦૦) તેત્રીસ લાખ,
 પંચાણ્ણ હજાર ને સાતસે શાસો શાસ
 થાય અને તે મુદતમાં નિગોદના જીવના ભ-
 વની ગણતરી (૫૮૬૮૨૪૦૦) પાંચ ક-
 રોડ નવ્યાસી લાખ પ્યાસી હજાર અને

ચારસેં થાય. તેની એક વરસના બવની
 ગણતરી કરતાં કાંઈ પારજ આવે નહીં. એટલે
 (૪૦૭૪૮૪૦૦) ચાર કરોડ સાત લાખ અ-
 ડતાળીશ હજાર અને ચારસેંથી વધારે શ્વા-
 સો શ્વાસ એક વરસમાં થાય, તે પ્રમાણે
 તે મુદતમાં તે ખિયારા નિગોદીઆ જીવને
 (૭૦૭૭૮૮૮૦૦) સીતેર કરોડ, સીતોતેર
 લાખ, અઠ્યાસી હજાર અને આઠસેંવાર
 અવતરવું પડે. અરે! અવતારની સંખ્યા
 ખરેખર ત્રાસજનક, કંપારી છુટે એવી, અને
 કાંઈ કઠોરમાં કઠોર અંતઃકરણને પણ પીંગળા-
 વનારી છે. એવાંજ અસંખ્યાત કષ્ટો તે
 સહ્યાં છે. અને હજી પણ સમજતો નથી.
 અને મનમાં અરે લાવતો નથી તો ફરી એ-
 વાંજ અસહ્ય અને ત્રાસ જનક દુઃખ તારે.

માંથે આવવાનાજ. વળી હે ચેતન, આતો
 ફક્ત એકજ વરસની સંખ્યા આવી તેટ-
 લાથીજ કાંઈ તારો હિસાબ પતી ગયો નહીં.
 તું સમજતો હોઈશ કે સઘળું એક વરસ-
 માં સંપૂર્ણ થઈ ચૂક્યું પણ તેમાં તારી
 જૂલ છે. નિગોદમાં કેટલા વરસ રહેવું પડે
 છે તે સાંભળ અને સાંભળી તેનું કાંઈ સા-
 થક કર:—

અતિ સુક્ષ્મ કાળને એક સમય કહે છે
 અને એવા અસંખ્યાતા સમયને એક આ-
 વળી કહે છે તે ગણતીએ (૧૬૭૭૭૨૧૬)
 એક કરોડ સડસઠ લાખ સીતોતેર હજાર
 બસે ને સોળ આવળીએ એક મુત્તા એટલે
 એક મુહૂર્ત થાય અને તેવા ત્રીસ મુહૂર્ત
 એક અઢોરાત્રી દિવસ થાય એવા પંદર

અહોરાત્રીએ એક પખવાડીયું થાય; એ-
 વા બે પખવાડીએ એક માસ થાય એવા બા-
 ર માસે એક વરસ થાય છે; તે પ્રમાણે
 તેવા અસંખ્યાત વરસે એક પલ્લોપમ
 થાય છે, તેવા દસ કોડાકોડી પલ્લોપમે
 એક સાગરોપમ થાય; તેવા દસ કોડા
 કોડી સાગરોપમે એક ઉત્સર્પિણી થાય
 અને બીજા દસ કોડા કોડી સાગરોપમે
 એક અવસર્પિણી થાય એ બે મળી વી-
 સ કોડા કોડી સાગરોપમે એક કાળચક્ર
 થાય એવાં અનંત કાળ ચક્રે એક પુદ્ગળ
 પરાવર્તન થાય અને એવા એવા અનંતા
 પુદ્ગળ પરાવર્તન નિગોદમાં થાય તોપણ
 તે નિગોદોઆ જીવની મુક્તિ થવી તો દૂ-
 રજ રહી પણ તે બિચારો બ્યવહાર રાશી-

માં પણ આવવા પામે નહીં. જો કોઈ મો-
 ટા પુણ્યોદયે આવા ત્રાસજનક જન્મ મ-
 રણના ફેરા કરી મહા સંકટ ભોગવતાં ક-
 મ પાંચ કારણના મેળાપે પાતળાં થયાં હોય
 તો અકામ નિર્જરાથી નીકળવા પામે. તે-
 માં પણ વાંધો છે. જોટલા જીવ મોક્ષ પા-
 મે તેટલા માત્ર નિગોદમાંથી નીકળવા પા-
 મે. સિવાય વધારે નીકળે નહીં. હો એતના
 આતો માત્ર નિગોદના કબૂતરી ગણત્રી જો-
 વી તેવી થઈ. આવા જીવભી ભયંકર દુઃ-
 ખ તો તે' ઘણી વખત વેઠ્યાં હશે. અમે
 હજી સુધી પણ શું થશે તેનો સંશય ટા-
 જનાર રાત્રી વિના બીજો કોઈ નથી. પ-
 જી એટલું તો ખચીત ધારવું કે જ્યાં સુધી
 તે' તારા શુદ્ધ દેવશુદ્ધ ધર્મની આગળથી કે-

રી નથી ત્યાં સુધી આ દુઃખ રૂપી અસા-
 ર સંસાર રૂપ અટવીમાં તારે ફેરાજ ખા-
 વાનું છે. વધારામાં વખતે પાછો નીચે ઉ-
 તરી જઈશ તો નિગોદમાં પાછા જવાનો
 પણ સંભવ છે. અત્યાર સુધી તો માત્ર
 નિગોદની કથા સાંભળી. હવે જો કદી અ-
 નંતા પુદ્ગલ પરાવર્તને અકામ નિર્જરા-
 થી ભવસ્થિતિ પરીપડવ થઈ હોય તો નિ-
 ગોદમાંથી નીકળી વ્યવહાર રાશીમાં આ-
 વવાનો જોગ બને તો ત્યાં પણ તે હાલ-
 તમાં તે જીવને માથે કેવા સંકટ આવી
 પડે છે તે જરા વધારે લક્ષ દઈ શ્રવણ
 કર:—

૧. નિગોદમાંથી એવી રીતે અનંતા પુદ્-
 ગલ પરાવર્તન કરીને પૃથ્વી, વાયુ, અગ્નિ,

જાળ વિગેરેમાં ઉત્પન્ન થયો છું; ત્યાં એકેક કા-
યમાં સાત લાખ યોનિમાં બ્રમણ કરવું પ-
ડ્યું, તેમાં દરેક પ્રકારનું દુઃખ સહન કે-
રીને અનંતાકાળ ચક્રે ત્યાંથી નીકળ્યો.

૨. વળી હે! ચેતના! એ પ્રમાણે ત્યાંથી ની-
કળી અનંત કાયમાં પ્રગટ થયો. સુરણ,
આદુ, લીલીવરીઆળી, થોક ઈત્યાદી જાણુ-
સો અનંતકાયની છે. તેમાં પણ ચૌદ લાખ
યોનીમાં બ્રમણ કર્યું; અને અનંતો કાળ
ગાળ્યો. અને તે સ્થિતિમાં, હે! ચેતના! તું
જે અનંત શક્તિવાળો, અને મૂળ આત્મ
સ્વરૂપ વિચારે તો ધારે તે કરી શકે તેજો
તેજ પેસાનો બશેર, ચાર શેર વેચાયો; અ-
રે! વેચાયો એટલુંજ નહીં પણ ઉપર મા-
ળ્યો એ અપામો, અરે! અરે! આ કેવું અ-

તિ ચિત્ત ભેદક અને વૈરાગ્ય રસ ઉત્પન્ન કર્તા છે. હે! યેનના! આમાંથી કાંઈ સમજુતી લે અને તે સમજુતીનું સાર્થક કરી તેવાં દુઃખમાં ફરી અવી પડવું ન પડે એવો પ્રયાસ કર.

૩. હવે આ મુગ્ધ ઉપરની હાલતમાં ધણી તરેહનાં છેદન ભેદન સહી ત્યાંથી ભવ સ્થિતિ પરિપક્વ થયે નીકળી પ્રત્યેકમાં આલ્યો, દશ લાખ યોનીમાં પરિ ભ્રમણ કરી અનેક પ્રકારનાં અગાત્ર દુખ સહી અસંખ્યાના કાળ રહી તેમાંથી નીકળ્યો.

૪. પ્રત્યેકમાંથી નીકળી વળી બેરીંદ્રમાં ઉત્પન્ન થયો. અળસીયાં, કરમીઆ, ગાડર, મંડોરા, ચેળ, વાળા, જંતો, અથાણું, બોબો, વિગરે બેરીંદ્રિ જીવ છે તેમાં બે લા

ખ યોનીમાં પરિ ભ્રમણ કરતાં અસહ્ય દુઃ-
ખ સહી ત્યાંથી વળી નીકળવાનો વખત કે-
ટલેક કાળે આવ્યો.

૫. ઝેરીદ્રિમાંથી છુટી વળી ત્રેરીદ્રિમાં
ઉત્પન્ન થયો. ઉધધ, જી. લીખ, માંકડ કી-
ડી, કાન ખજુરા, વિગેરે ત્રેરીદ્રિ જીવ છે
તેમાં બે લાખ યોનીમાં પરિભ્રમણ કરતાં
મહા અપરાધી ને હાથે અકાળ મૃત્યુ પામી
અકામ નિર્જરાયે ત્યાંથી છુટવા વખત
આવ્યો.

૬. ત્રેરીદ્રિમાંથી નીકળી ચૌરીદ્રિમાં ઉ-
ત્પન્ન થયો. ત્યાં પણ માખી, મચ્છર, ડાંસ,
મસા, પતંગીઆ, કંસારી, કરોળીઆ, દો-
કણ, વીંછી, બમરા, બમરીઓ, વિગેરે ચૌ-
રીદ્રિ જીવોમાં બે લાખ યોનીમાં ભ્રમણ

કર્ચું. મહા કપટ કરી કેટલેક કાળે ત્યાંથી છુ-
ટવા વખત આવ્યો.

હે ! ચેતન ॥ ઉપર પ્રમાણે બેરીંદ્રિ, ત્રે
રીંદ્રિ, ચૌરીંદ્રિ એ ત્રણે મળી જે વીગલીં-
દ્રિ કહેવાય છે તેવી સ્થિતિમાં તું અંતર
મુહૂર્ત એટલે જઘન્યથી કાચી બે ઘડીના
આયુષ્યે સંખ્યાતા કાળ તેમાં રહ્યો. હવે ઉ-
પરનાં અગાધ, અસહ્ય, અતિ કઠિણ, અ-
વર્ણનીય કપટો જે તારે સહન કરવાં પડ્યાં
છે તે યાદ લાવતાં હજી તને કાંઈ પ-
ણ શુદ્ધી આવતી નથી ? જેમ કોઈ ઘોડો
વિગેરે જનનવર હઠીલું થયું હોય ને તેને
હાંકવાને બે હદ માર પડ્યા છતાં તે હઠ ક-
રી ઉભું રહે છે તેમ તું પણ આવા જી-
લમી અને દારણ દુઃખોથી કાંઈ પણ કંપા-

રી ન લાવતાં, તેનો ફરી સ્વાદ ચાખવો પડશે તો શી વસ્તે થશે, તેનું ભાન ન રાખતાં, એમ ને એમ મદાંધ થઇ હઠીલાઇ ફરી આડે રસ્તે દોરાય તો તને કેવો કહેવો ?

હવે વીગત્તીંદ્રિ પજ્ઞામાંથી મુક્ત થયા પછી ચૈદેસ્થાન કીઆ જીવની ઉત્પત્તિમાં તું આવ્યો. ચૈદેસ્થાન કીઆ જીવ કયા કયા છે તે જરા ધ્યાન રાખી શ્રવણ કર. (તે જીવ પંચિંદ્ર સાત આઠ પ્રાણુઓ છે. તે સ્થિતિમાં ઉત્પન્ન થયેલા જીવને અડકવાથી તે જીવ બિચારો મહા ભય પામે છે. કે હાથ! હાથ !! મને ક્યાં મારવા ભેદ જાય છે; એવી રીતે તે અવસ્થામાં હર ધડી ત્રાસ દામક માળત્રી પડે છે. જેવી રીતે મનુષ્યની ટોળી મળીને બેઠી હોય તેમાં એમિતો

કોઈ મોટો ભોરિંગ આવી પડે તો તે મંડ
ડળીને કેવો ત્રાસ થાય ? અને કેવી રીતે
ધાસકે પડે છે ? તેવીજ રીતે તે બિચારા
ચાંદરસ્થાન કીચા જીવને હર ધડી કોઈ અ-
ડકે ત્યારે મહા ત્રાસ અને દુઃખ ખમવું પ-
ડે છે.) હવે ચાંદરસ્થાન કયા કયા છે તે
સાંભળ : —

૧ વડીનીત એટલે ઝાડો. ૨ લઘુનીત
એટલે પેસાળ. ૩ ખેળ એટલે બળખો. ૪
નાકનો સાધારણ મેલ. ૫ વાત એટલે હિ-
લ્ટી. ૬ પીત. ૭ શુકર એટલે ત્રિયં. ૮
લોહી. ૯ ગતજીવ કલેવર એટલે મુડદુ. ૧૦
નગર ખાળા એટલે નગરની મોટી ખાળા.
૧૧ મદીરા એટલે દારૂ. ૧૨ માંસ. ૧૩ સ્ત્રી
નો સુંગ કરવો. ૧૪ સર્વ જ્ઞાતનાં અસુચી

સ્થાનક. (એમ ચૌદ સ્થાનક પંચવણુજી
સૂત્રથી જાણવા.)

ચૌદે સ્થાનકીઆની સ્થિતિમાંથી નીકળી
હે ! એતન !! ત્રીજાંય પંચિંદ્રી દશ પ્રાણ-
નો જીવ થવા વારો આવ્યો. હે ભાઈ ! હે
પ્રાંધવ, તને કેટલી વાર સંબોધનારે શિ-
ખામણુ આપી સૂચના આપું કે તારો તો
કાંઈજ વાતે આ દારણુ વિષ હળાહળથી ભ-
રેલા સમુદ્રપી સંસારમાંથી નીકળવાનો કાં-
રો આવશેજ નહીં. અરે ! આવા જીલમી
દુઃખમય, ભવ રટણુના ફેરા મારવાનું રહે
તો પ્રછી જો રાત્રી દિવસ લોહીથી મોં ખ-
રડાયેલાંજ રહે ત્યાં એ દુઃખરૂપ દરિયાનો
કિનારો આવશે એવી આશા રાખવી તે દો
હલીજ છે. વળી આવો અતિ કઠિણ ભવ

કરવાથી તું કેવી મતી સંપાદન કરવા સ-
મર્થ થઈશ તે એક ચિત્તે શ્રવણ કરી તારું
પોતાનું સાર્થક થાય તેમ કર. હવે ત્રીજાં
પંચિદ્રિની સ્થિતિમાં તારે કયો કયો દેહ ધા-
રણ કરવાથી પાપરૂપ સંચય એકત્ર કરવા
તું થશે તે જો:—

જળચર.

જળમાં ઉત્પન્ન થનાર મગરમચ્છ વિ-
ગરે.

એચર.

આકાશમાં ઉડનાર પાંખોવાળા પંખીઓ,
સીંચાણ વીગરે.

ભૂચર.

પૃથ્વી ઉપર વસનાર વાઘ, સિંહ, દિપ-
ડો, ખિલાડી, સર્પ, વીગરે.

હે ! ચેતન !! ઉપર કહેલા ભવોમાં ચાર
લાખ ચોનીમાં પરિભ્રમણ કરીને મહા હ-
ત્યા કરીને ઘણા પ્રાણીને ભય ઉત્પન્ન કર્યો
અને ઘણાનો સંહાર પણ કર્યો. વળી તે ત્ર-
ણ વર્ગના પ્રાણીમાંના પેહેલા વર્ગના જળ-
ચર પ્રાણી છે. તેમના આહારનો આધાર માત્ર
જળમાં ઉત્પન્ન થયેલા નાના પ્રાણીઓ ઉપર
રહે છે. કાંઠે આવે ને વખતે કોઈ મનુષ્ય
અગર જનાવર વિગેરે હાથ લગ્યું તો તેને
પણ ધસડી લઈ જઈ તેનો ભક્ષ કરે છે.
ખીજા વર્ગના ખેચર એટલે આકાશ મમ્ન
કરનારા પણ દિવસે તથા રાત્રિએ આહાર શોધ
ધે છે. વાઘ, સિંહ, દિપડો વિગેરે ત્રીજા વ-
ર્ગની સ્થિતિના પ્રાણીઓ હરનીશ લોહીથી
ખરડાએલાંજ રહે છે. તેમને તો પ્રાણીઓ-

ની હત્યા કરવા સિવાય બીજો કોઈ વિચાર હોતોજ નથી. સૂતાં, ખેસતાં, ઊઠતાં, ચાલતાં પણ કોઈ શિકાર હાથ લાગવાનો સંકલ્પ થયાજ કરે; અને હાથ લાગે તો તેને પોતે ધરાયેલા હોમ તોપણ પૂરો કર્યા વિના રહેજ નહીં. જે જીવ કોઈ અગાધ પાપના ઉદયથી તેમની ગતીમાં ગયો તો પછી નર્ક સિવાય બીજો રસ્તો તેને ઉઘાડો ભાગ્યેજ રહે. ત્યાંતો સાતે નર્કોમાં જવાની સામગ્રી એકત્ર થાય છે, અને પરિણામે આ યુધ્ધ પૂર કરી નર્કમાં ઉત્પન્ન થવાનું થાય છે. આ નર્કોમાં પરમાધામી તરફથી જે અસહ્ય દુઃખ પડે તેતો જીવદાં પણ તે સિવાય મહા મહા દારણુ દુઃખ જે હમેશાં સાથેજ રહે છે, ધડીબર પણ અળગાં થતાં

(૪૪)

નથી તે દશ પ્રકારનાં છે. તે સર્વ નકોમાં
સામાન્ય હોય છે:—

- ૧ અશુભ ગંધન.
- ૨ અશુભ ગતિ.
- ૩ અશુભ સ્થાન.
- ૪ અશુભ વેદની.
- ૫ અશુભ ગંધ.
- ૬ અશુભ રસ.
- ૭ અશુભ દૂરસ.
- ૮ અશુભ અગુર.
- ૯ લઘુ અશુભ શબ્દ.
- ૧૦ અશુભ વર્ણ.

(ઉપરની વેદના દશ પ્રકારની લોકપ્રકા-
શથી તથા ભગવતી સૂત્રથી જાણવી.)

હે ! એતન !! ઉપર કહ્યા પ્રમાણે નહીં-

માં અનેક પ્રકારનાં અગાધ કષ્ટ સહીને અ-
 કામ નિર્જરાથી ત્યાંથી નીકળી મનુષ્ય ભ-
 વના ફેરામાં રટણ કરવાનું થયું. ત્યાં ઉધે
 મસ્તકે ભટકી મહા દુઃખ ભોગવી કાષ્ટ પા-
 પોદયથી નીચ ગોત્રમાં જન્મવાનું થયું. સ-
 દ્વુરની સેવા પણ કરી નહીં, અનાર્ય દેશ-
 માં વસ્યો ત્યાં પાપ પૂંજ એકત્ર કરી વ-
 ણી ત્યાંથી પાછા વળીને ચોવીસ દંડકમાં રજ-
 ળવાનું થયું. એ ચોવીસ દંડક કયા છે તે
 સાંભળ.

સાત નારકીનો એક દંડક. ૧

૧૦ ભુવન. પતીના. ૧૦ દંડક ૧૦

સ્થાવર એટલે પૃથ્વી, અપ તેહ,
 વાયુ અને વનસ્પતિ એ પાંચેના } ૫
 પાંચ દંડક.

વોગલાંદ્રિના ૩ દંડક.	૩
તિર્યચ. ૧	૧
મનુષ્યનો ૧	૧
દેવતા, વ્યંતર, જ્યોતીક, વૈમાનીક } ૩	
એ ત્રણેના. ૩	

૨૪

ઉપર લખ્યા મુજબ ચોવીસે દંડક-
માં પરિભ્રમણ કરતાં તારે અજાંતા કાળ
રજળતું પડયું પણ પાર આવ્યો નહી.
ત્યાં રજળતાં રજળતાં કોઈ કાળે આર્ય દેશ
પામ્યો, ઉંચ ગોત્ર પામ્યો, પણ સારી લે-
ખા રહી નહીં તેથી ધર્મ સાધન કરવાની
સામગ્રી મળી નહી, તેમ છતાં સામગ્રી મ-
ળી તો ધર્મ દહતા, આક્રીન રહ્યું નહીં; વ-

જા બુદ્ધિ જે સમુદ્ર તુલ્ય છે તેને પણ આ-
દર કર્યો નહીં, ને ત્રીકરણુ જોગની ઝંટલે
મન, વચન, કાયાની શુદ્ધિ કરી નહીં, બુદ્ધિ
પ્રમાદમાં પ્રવર્તાવી, તેથી કાંઈ સિદ્ધિ લીધી
નહીં, અને પરિણામે ભવ હાર્યો; વળી
શાસ્ત્ર ભણી પ્રમાદનો સંગ કરી વૃત્ત ભં-
ગ કર્યો તેથી પાછા નર્ક, નિગોદના ખાડા-
માં ડુબ્યો. વળી સમકીત રૂપી રત્ન ઘણી-
વાર પામ્યો પણ તેમાંથી કાંઈ સુકૃત ન લે-
તાં પાંચ પ્રમાદને વશ થઈ તે અમુલ્ય
રત્નને ખોઈ ખેડો. કુ દેવ, કુ ગુરુ, કુ ધર્મ
વડે કર્મ વશ થયો, અને તેની સાથે મળવા-
થી દોષ સ્હીત ભગવંત ધાર્યો નહીં; પંચાયા-
રના પાળનાર અને મૂત્રમાં લખેલા ગુરુ ઓ-
ળખ્યા નહીં; દયા રૂપ જૈન ધર્મના મૂળનો મ-

મે જાણ્યો નહોં; ગાડરીઆ પ્રવાહની માફક
 ધર્મ કયો પણ ખરા અંતઃકરણથી કયો નહોં;
 તેથી પરિણામે પરમાધામીની ગતીમાં આ-
 વડું પડ્યું; ત્યાં નારકીના જીવને મહા અ-
 ગાધ સંકટ આપી પાપપુજની બંધાય તે-
 ટલી મોટામાં મોટી ઉપડી શકે નહોં તેવી
 ગાંસડી બાંધી લીધી ત્યાંથી આયુષ પુરૂ ક-
 રી જળમાણસ (જળમાં માણસના આ-
 કારનો મચ્છ) થયો. તે જીવમાં પાછલા જી-
 વના બાંધેલા પાપની ગાંસડીનો કેવી રીતે
 સંપૂર્ણ રીતે સ્વાદ આખવાનો વખત આ-
 બ્યો તે જો:—

જળમાણસના કપાળમાં એક જાતની
 ઝાળી હોય છે તેનો પ્રભાવ એવો
 છે કે તે મોમાં રાખી દરીઆમાં પડે તો

(૪૯)

સમ્રાજ્યું અજવાળું દેખાય તે ગોળીની લા-
લચે પારધીએ જાળમાં પકડયો અને એક
વરસ સુધી લોખંડની ઘાંટીમાં નાંખી જેમ
અનાજ વીગેરે દળે છે તેમ તેને હાથે દ-
ળાયો; કોઈ વખતે વૈમાનિક દેવતાના ભવ
માં પણ ઉત્પન્ન થયેલો ત્યાં વિષયમાં લખ્ધ
રહી, ખીણું કાંઈ ન કરતાં તેજ તૃણા પુ
રી પાડવાને મથન કરતાં, પરસ્ત્રીઓનું સે-
વન કર્યું. વિષય સુખ તે ખરેખરું વિષ હ-
ળાહળજ છે. તેનાથી કોઈ અસંખ્યાત જી-
વોની હાની થઇ છે અને અસંખ્યાત જી-
વોને ભવરટણના ફેરામાં ભમવું પડ્યું છે.
એવી રીતે તે ભવમાં પણ કાંઈ સાર્યક ન
કરતાં તેને એજે ગાળ્યો, અને અશુભના
હૃદયે કરીને એક ઈંદ્રીમાં પાછો ફર્યો. અરે

(૫૦)

રે ! આ કેવું ત્રાસજનક ? કેવું કંપારી છુ-
ટાડનાર ? અને કેવું શોકજનક કહેવાય ? મ-
હા પ્રયાણે એક ઈંદ્રીમાંથી છૂટતાં છૂટતાં આ-
ટલે સુધી ચઢી શુભના બાંધવાને બદલે અ-
શુભના બાંધ્યા તો પાછા નવાણુંના ફેરામાં
પડવાનું થયું. પાછું એટલુંજ દુઃખ, એટ-
લોજ ત્રાસ અને એટલોજ વિલાપ તારે શી
ર રહ્યો. હે ચેતન !! આતે શું કહેવાય ?
તારે માથે આ કેટલું બધું કહેવાય ? હજી
પણ સાર્યક નહીં કરે તો પાછું એનું એજ
છે. તારો આરો ક્યારે આવવાનો અને મૂ-
ળ સ્વરૂપ ક્યારે પિછાનવાનો ? બાઈ, હવે
તો બહુ થયું; હદથી જ્યાંદે થયું ? હવે તો
કાંઈ સાર્યક કરી લે અને કાંઈક પણ અવતાર
સફળ કર. આ હિતમ મનુષ્યભવ, આર્થ-

દેશ, સુગુરની ભોગવાઈ, શ્રીજગચિંતામણી જૈનધર્મ, અને આત્મ સ્વરૂપ ઓળખવાનો આ ખરેખરો પ્રસંગ ક્યારે મળવાનો ? મનુષ્યલવ મેળવવાને દેવતાઓ પણ આકાંક્ષા રાખે છે; અને તે દશ દૃષ્ટાંતે મળવો દોહસો કહ્યો છે તે દશે દૃષ્ટાંત ક્યાં ક્યાં છે તે જો:—

૧ ચુલાનું દૃષ્ટાંત

૨ પાસાનું દૃષ્ટાંત

૩ ચોવીસ જાતના ધાનનું દૃષ્ટાંત

૪ જુગટાનું દૃષ્ટાંત

૫ રતનનું દૃષ્ટાંત

૬ સ્વપ્નનું દૃષ્ટાંત

૭ ચક્રનું દૃષ્ટાંત

૮ કાચખાનું દૃષ્ટાંત

(૫૨)

૯ ધુસર તથા ખીલીનું દૃષ્ટાંત

૧૦ પરમાણુ છેદનું દૃષ્ટાંત

ઉપરનાં દૃષ્ટાંતો નવ ઉપનય વિસ્તાર સહીત “આવશ્યક સૂત્રની ૨૨ હજારી ટીકામાં કહ્યાં છે તથા” ઉત્તરા ધ્યયનજી પ્રમુખમાં કહ્યાં છે; આમાંના દરેક દૃષ્ટાંત યથાર્થિત સમજવાને દરેક ઉપર કથાઓ આપી પૂર્ણરીતે સમજાવેલાં છે, પણ તે સઘળી કથાઓ અત્રે ટાંકવાથી લંબાણુનો દોષ આવી જાય તેથી આ ઠેકાણે એ મોકુફ રાખી. હું એ-તન ! તને ફરીને અને છેલ્લી વારની શીખામણ આપું છું કે નીચે લખેલો પંચાતાંપ તથા પ્રાર્થના તારે દરરોજ પ્રાતઃકાળમાં ઉઠતાં તરતજ કરવી કે જેથી તારા ઉપર કાંઈ પણ અસર થાય અને તેથી તું આ ઉ-

તમ ભવ એળે ન ગાળતાં તેનું કાંઈ સા-
સાર્યક કરે:—

અરે! હવે, મારી શી ગતિ થશે, મેં
હરેક પ્રકારનાં કેટલી તરેહનાં દુઃખ, સંકટ
સહ્યાં છે, કેટલા ફેરા ભવરટણુના કર્યા હશે
અને કેટલા શુભના ઊદ્યયથી આ ઉત્તમ દશ
દૃષ્ટાંતે દોહલો મનુષ્ય ભવ પામ્યો છું. તે
પામીને પણ શું? જો કદી કોઈ અનાર્ય દે-
શમાં જન્મ લીધો હોત તો શી વલે યાત?
આર્યદેશમાં, જરતક્ષેત્રમાં જન્મીને પણ શું?
જરતક્ષેત્રમાં બત્રીસ હજાર દેશ છે તેમાં જે
ઠેકાણે સુદેવ, સુગુર, તથા શ્રીવિતરા ગનો
ભાષેલો ધર્મ તથા શ્રાવક, શ્રાવિકા, વિગેરે
તમામ જૈનમાર્ગની સામગ્રી હોય તે આર્ય
દેશો કહેવાય, અને તેવા આર્યદેશ સાડી પ-

(૫૪)

મીસજ છે. જ્યાં ઉપર લખેલી સામગ્રી ન
 હોય તે અનાય દેશ કહેવાય. તેવા અ-
 નાર્ય દેશ એકત્રીસ હજાર નવસેને સાડીચાં-
 એતેર છે. એવા સર્વ મળાને બત્રીસહજાર દે-
 શ ભરતક્ષેત્રને વીણે છે. હવે બધા દેશોમાં-
 થી પૂર્વે કરેલા પુણ્યના ઉદયથી આ આર્ય
 દેશ પ્રાપ્ત્યો તેમાં મણુ જો કોઈ નીચ કુળ
 માં જોવા કે મચ્છી, કસાઈ, પારધી, વિગરે
 એવા નિર્દય મનના કઠોર અંતઃકરણના મ-
 નુષ્યોમાં જન્મ થયો હોત તો શું કરી શ-
 કત ? આ ભવ એજે ગાળવાનીજ સઘળી
 સામગ્રી મળત. સિવાય અન્ય કાંઈ મળત
 નહિ. તે બધી અડચણો ટાળી મેં આર્યદે-
 શમાં ઉત્તમ શ્રાવક કુળમાં, શ્રી જગચિં-
 તામણી જૈન ધર્મને આશ્રયે જન્મ લીધો.

(૫૫)

તોપણ હજી જે મને કોઈ તરેહની અંગ
ખોડ હોત તો આઈ શું વળતા શરીરે બ-
રાબર નિરોગીપણું રહે, તેતો ખરેખરી રીતે
પરલવ જીવ દયા પાળી હોય સારેજ
નહીતો નિરોગી રહેવું ચાલતા જમાના
પ્રમાણે દુર્લભ છે. કદી કાને બેહેરે હોતતો
શ્રીજીનરાજના. અમૃત તુલ્ય વચનોનું પાન
ગુરજીની મારફતે શી રીતે કરી શકત? જે
આંખે આંધળો હોત તો તરણ તારણ ઝાઝ
સમાન, ત્રણ જગતના આધાર, ચિંતામ-
ણી રત્ન તુલ્ય એવા જે જીનરાજ તેમના
દર્શનનો લાભ શી રીતે લેઈ શકત? વળી
જે પગે કાંઈ ખોડ હોત તો ચાલીને જી-
નરાજના દર્શન કરવા; અગર ગુરજીની સુ-
ધા તુલ્ય વાણી શ્રવણ કરવાનો લાભ આં-

થી મળી શકત? જો કદો પૂર્વે બાંધેલા કો-
 ઇ કર્મને લીધે મને જીભની ખોડ હોત તો
 હું શ્રી જીનરાજ મહારાજની સ્તુતી કરવાને
 શી રીતે શક્તીવાન થાત? જો કદી કોઇ
 જાતના રાજરોગ જેવા કે ભગંદર, રક્તપી-
 ત, કોડ વીગેરે એવા ઘણી જાતના અસુચી
 ભરેલા છે તેમાંનો કોઈ વળગ્યો હોત તો
 અશુચીને લીધે ધર્મ કાર્યને વિષે ઘણાજ અં-
 તરાય પડત. હવે આ ઉપરની સઘળી અ-
 ડચણો દુર કરી મનુષ્ય ભવમાં, ઉત્તમ શ્રા-
 વક કુળમાં, નિરોગીપણે, પુરુષ તરીકે અ-
 વતાર લીધો તે મહા પુણ્યોદયથીજ. હવે
 ફરી એવું સુખ મળશે કે પાછાં દુઃ-
 ખરૂપી સંસાર અટવીમાં ફેરા ખાવાનું અને
 કષ્ટ ખમવાનું રહેશે તે હવે જો કાંઈ સુ-

કૃત અત્યારે હું કરીશ તેના ઊપરજ આધાર રહેવાનો; વારતે હવે કમ્મર બાંધી પાપરૂપી બાંધાયેલા બાંધનમાંથી જોમ બને, તેમ મુક્ત થવું અને ફરીને નવાં કર્મ બને ત્યાં સુધી ન બાંધાય એવી રીતે મારે પ્રવર્તવું જોઈએ. તેમાંજ મારું સાર્થક થવાનું તે વિના બીજું કાંઈ નથી. શ્રી વીતરાગના દર્શન દરરોજ કરવામાં જે પ્રમાદ થાય તે હવે મારે હાંકી કાઢવી જોઈએ; શ્રીગુરુજીની સુધાસમ વાણી સાંભળવાને હમેશ હવે મારે તત્પર રહેવું જોઈએ અને જ્યાં આડકથા અથવા નિરર્થક આડા અવળા તડાકામાં વખત ગળાતો હોય ત્યાં મારે યોગ્યતા ન જોઈએ. કારણ કે આ જીંદગી અલ્પ છે અને તેનો ભરોસો નથી. એવી રસ કથાઓમાં

અને નિંદકવાતો કરવામાં મારો કાંઈ દહાડો વળવાનો નથી. તેમાં મારે બિલકુલ ચિત લગાડવુંજ ન જોઈએ. સર્વે સાથે સમજાવે વર્તવું જોઈએ અને હુમેશાં નિચે લખેલા શ્રી જીનરાજના નામની સ્તુતિ કરવી જોઈ એ. તેમાંજ મારું કલ્યાણ છે.

આમુ. આષ્ટાપદ, ગિરનાર, સમતશિ ખર, શત્રુંજય ગિરિસાર; પંચે તારથ જિત્તમ ઠામ; સિદ્ધિ ગયા તેને કરું પરણામ. પ્રભુ નામ મંત્ર રૂપ છે; જેમ મંત્રથી રોગ મટી જાય, એર ઉતરી જાય, તેમ પ્રભુ નામથી મિથ્યાત, અવરત જોગ, કષાય કર્મ વિગરે રોગ સર્વ મટી જાય, પ્રભુ નામ:—

કેવળજ્ઞાની, નિર્વાણાણી, સાગર, મહાજસ, વિમલ, સર્વાનુભુતી, શ્રીધર, શ્રીદત્ત, દામો

(૫૯)

દર, સુતેજ, શ્રીસ્વામી, મુનીસુવ્રત, શુભ-
ગતિ, શિવગતિ, અસત્તાગતિ, નમિસર, અ-
નિલ, જસોધર, કૃતાર્થ, જીનેશ્વર, શુદ્ધમ-
તી, શીવંકર. શુભદીન, સંપ્રતી, અતિત કા-
લે થઇ ગયા તે સરવેને મહારી અનંતિ કો
ડાકોડ વાર ત્રિકાલ વંદના હોજો.

ઋષભ, અજીત, સંભવ, અભિનંદન,
સુમતી, પદમપ્રભ, સુપાર્શ્વ, ચંદ્રપ્રભુ, સુ-
વિધી, શ્રેયાંસ, વાસુપૂજ્ય, વિમળ, અનંત
ધર્મ, શાંતિ, કુંથુ, અર, મહલી, મુનિસુવ્ર-
ત, નમી, નેમીનાથ, પાર્શ્વનાથ, અને શ્રી
વર્ધમાનસ્વામી, જે રીતે તમે શાંતી પામ્યા
તે રીતે સરવે જીવને શાંતિ કરે. એજ મા-
રી પ્રાર્થના છે.

મહાનાભ, સુરદેવ, સુપાર્શ્વ, સ્વયંપ્ર-

ભુ, સર્વાનુભુતિ, દેવસુત, ઉદયનાથ, વેડાલ,
 પોટીલ, સતકીર્તિ, સુવૃત, અમમ, નીકે-
 સાય, તીપુલાક, નિર્મમ, ચિત્રગુપ્ત, સમાધી
 સંવર, જસોધર, વિજયદેવ, મલ્લજીન, દેવ
 જીન, અનંતજીન, ભદ્રંકૃત, એ એવિશે પ્ર-
 ભુ થશે તેમને મારો અનંતી કોડાકોડવા-
 ર ત્રિકાળ વંદના હોજો.

શ્રીમંધર, જુગમંધર, બાહુ, સુબાહુ,
 સુજાત, સ્વયંપ્રભુ, વૃષભાનન, અનંતવીર્જ,
 સુરપ્રભુ, વિસાલનાથ, વ્રજધર, અંદ્રાનન,
 અંદ્રબાહુ, જુજગનાથ, નમિસર, ઇશ્વર, વિ-
 રસેન, દેવજસા, માહાભદ્ર, અજીતવીર્જ, એ
 વિશે વિહરમાનને અનંતિ વાર ત્રિકાળ વંદના
 હોજો. અતિત અનાગત અને વર્તમાનના
 બોતેર તિર્યકર, વિશવેહરમાન, રિષભાનન,

અંદ્રાનન,વારિખેણને વર્ધમાન એ છન્નુજનને
મારી ત્રિકાળ વંદના હોજો.

છેવટે દરેક સ્થળે જ્યાં જ્યાં પાંના-
માં, પુસ્તકમાં, રત્નમાં, જમીનમાં, શાશ્વતાં
અને અશાશ્વતાં જન બિંબ હોય ત્યાં તે-
મને માહારી અનંતી કોડાકોડ વાર ત્રિકાલ-
વંદના હોજો.

गायन,

ગરબી. ૧

સિંધુરાબરવો—ગરબી. ૧

(સાઈ સાઈ'રે સુરત શહેર૦—એ રાહ).

કે' કે'ને જગમાં કાણુ? ચેતન ! તાઈ'રે,
મુરખ ! માનીને મુક માઈ' તાઈ'રે-એ ટેક,
સ્વારથ સાઈ સૌ તુજ સંગે,
રંગે આવી રમતાંરે,
સયે અરથ પર કે પોતાનાં,
વેગે વેગે વળતાં—

ચેતન ! તાઈ'રે૦—૧

નિજ અરથે 'જ'પે રજનનીજ,
'ખેટા ! આવો ખેસોરે',
'જી !' કહીને કે'શે જીવતી,

૧ ખોલે—કહે. ૨ માતાજી.

(૬૫)

‘સ્વામિ ! ખીડલું લેશો’—

એતન ! તારે—

‘બેટા !’ કહી બોલાવે બાપા,

‘ભાઈ !’ ભાષે ‘ભગનીરે,

સ્વારથ સરતાં અગગાં સૌ જન,

જોજો માયા જગની—

એતન ! તારે—૩

હાથી રહ્ય કે ડહેમ હવેલી,

વનિતા વિષની વેલીરે,

સાથી થાવા ધનને સાર,

ઘાતી આવે વેલી—

એતન ! તારે—૪

તર જો હોશે જરથી ધર તો,

વળગ્યાં રેશે વાલાંરે,

૧ બેન. ૨ ઘોડા. ૩ સોનું. ૪ પૈસે ટુકડે.

(૬૬)

ચોમાસે નદીઓની પાસે,
આશે વળતાં નાળાં—

ચેતન ! તારે—૫

નહિ કંઈ સાથે આવે જમડા,
જમડા જયારે ઝાંતેરે,
કરવું ધારે કરજે હમણાં,
સમણાં આખર સાલે—

ચેતન ! તારે—૬

રડા રોળ ધર એક કરાવે,
એક ધર મંગળ માળરે,
હા ! હા ! કપટી કામણુગારો,
કેડે લાગ્યો કાળ—

ચેતન ! તારે—૭

ચંદ્રબાળ સમ જગને જાણી,

૧ પૈસા—ધન. ૨ સ્વપ્નાં.

(૧૭)

સાંત ચરણુ જન! સેવોરે,
જૈન પ્રવર્તક શેવક જન સૌ,
માગે મુગતિ મેવો—

ચેતન ! તારરે.—૮

પદ ૨.

રાગ પીલૂ.

(કરણા નજરથી પ્રભુજી કૃપાળુ—એ રાહ)
સાંભળ શાણા ! રનેહ ધરીને
જોને જીણુંદને હર્ષજરીને. સાં—એ ટેક.
માન ક્રોધને મત્સર ^૧માયા
તે સહુને વળી દૂર કરીને. સાં ૧.
પરનિહાને મુકી દૂરે,
પૂરે મને બજ બાવ ધરીને. સાં ૨.

૧. કપટ.

ત્રિકરણ શુદ્ધે પૂજી પ્રભુને.
 હ્યો સુખ અચળ શીવનારી વરીને. સાં ૩.
 પૂજ્યા થકી ભવસાયર^૨ તરશ્યો,
 વર્તશો જો ભવ ભયથી ડરીને. સાં ૪.

પદ ૩.

(કંગનવા મોરા કરસે.—એ રાહ).

પ્રભુજી ! હુંતો પૂજી તમને પ્રેમ ધરીરે
 પુજી ધરીને પ્રેમ તારો રાખીને રહેમ.—

પ્રભુ—એ દેક.

મોહન ^૩મૂરત તારીરે, લાગે મને પ્યારીરે,
 પ્રભુજી મારા વા'લા, કરંછું કાલાવાલા,

૧. મન, વચન અને કાયા. ૨. ભવ
 રૂપી સાગર. ૩ મૂર્તિ.

દર્શન આપીને 'પરસન કરો દુઃખ હરીરે-

પ્રભુ ૧

મનુષ્ય જન્મ પામીરે, જોગવાઈ નવ જામીરે,
તિયંચે હું રડવડીઓ, જોતાં તું નવી જડીઓ,
ભવસાગરમાં પડીઓ, હડીઓ હા ! હા !

કરીરે.—પ્રભુ ૨

કુકર્મો કાંઈક કીધારે, દાન નવ દીધારે,
હીધાં ધન કંઈક તણાં, રાખી નહિ કાંઈ મણા,
રોવાડયાં જણાં ઘણાં, ધન હરી હરીરે.—

પ્રભુ ૩

જાણ્યું નહિ કાંઈરે, સંસાર સાગર માંહીરે,
મનમાં મુઝાઉં ઘણો, આરો નહિ પાપ તણો,
શરણે છું નાથ હાથ ઝાલો, મોદ ધરીરે—

પ્રભુ ૪

(૭૦)

તારક પદ તારે, મનમાં હું તે ધારે,
સિદ્ધારથ તુજ તાત, નંદીખેણુજી આત,
ત્રિસલાના જાયા, પાયા સુખ શીવ વરીરે—

પ્રભુ. ૫

પદ ૪.

ગજલ—ભેરવી

[દયાળુ દેવ ! કૃપાળુ તું—એ રાહ]
અહા ! હા ! શી દીસે ^૧સુરતી
પુજકના પાપ ^૨પ્રલે કરતી—અહા ! હા !
તું ^૩વીણુ મનડું ન મુજ રાચે^૪
કહુંછું જનજી ^૫સાચે—અહા ! હા !
ગંગા જળમાં જે નર નહાવે

૧ સુરતી—ચેહેરો. આકૃતિ ૨ પ્રલે—
ખાળતી. ૩ વિણુ—વીના. ૪ રાચે—ખુશી થાય.
૫ સાચે—ખરેખર.

ખાખોચીએ શું ખુશી થાવે!-અહા! હા! ૩
 સતી શું સ્વામીને છોડી
 રમે પ્રીત યાર શું જોડી?—અહા! હા! ૪
 મારું મન ^૧લીન તુજ માંહિ
 મગનન્યમ ^૨મીન જળમાંહિ. અહા! હા! ૫
 રણે ^૩રાતા તે વીર કહાવે
 માહાવીર તુજ નામ જગગાવે—અહા! હા! ૬
 જીયો તેં કામને સ્વામી
 નમું છું નાથ સિર નામી. અહા! હા! ૭
 મુરત તારી મોહન શોભે
 જોઈ કામદેવ પણ થોભે—અહા! હા! ૮
 પ્રવર્તક પ્રેમથી પ્રણમે
 તારોને નાથજી અમને. અહા ! હા ! ૯

૧ લીન—ચુંચાયેલું ૨ મીન—માંછલું.
 ૩ રાતા—બહાર

(૭૨)

પદ ૫.

[લેલી લેલી પુત્રારં મે બનમે.—એ રાહ]

જેયા જેવી જીવ તમારી,
ગતિ અંતે નિશ્ચે થનારી—એ ટેક
ચતુરાઈ ચુલામાં પડી,
પ્રભુને સમર્થા નહિ ધડી.—
જન્મી લાભ તમે શો લીધો,
ધંધો ખોટ તણો ભાઈ કીધો.—૧
વિષયે ધણો ધણો તું મદાલ્યો,
આપે અવળે મારગ ચાલ્યો;
પરનારી પેખીને મોહ્યો,
ભેદ કદીએ તપાસી ન જોયો.—૨
ઉંચાં ઉંચાં મંદિરને મેઢી,
ચાલે નામ તારાની પેઢી;
લાખે લેખાવળી તું કરતો,

જીન નામ તે મનમાં ન ધરતો.—૩

દેવગુરૂની ભક્તી ન કીધી,

દાન દીનને પાછ ન દીધી;

આવ્યો એવો તું છું રે જવાનો,

ખરેખાત નથી તું રહેવાનો.—૪

જેને ગયા લખેશરી લાખો,

હોય પતો તો કોઈનો લાખો;

મેઢી માળને મોટા ઝરખા,

મુકી ચાલ્યા માનના ભુખ્યા.—૫

સાથે ગયું ન કોઈથી જવાનું.

એતો થાય છે તેજ થવાનું;

એતી લેજે એતન મારા પ્યારા,

હાલ નહિતો ખુરા છે થનારા—૬

જગદીશને ચરણે નમજે,

રૂડી રીતે ઇદ્રિઓને દમજે;

(૭૪)

ડાલો થઈને ભજ પરમેશ,
થાસે અંતે પછી ખાસું જેસ.—૭

પદ ૬.

(કહાં પાતું, કહાં પાતું યાર.—એ રાહ).
ક્યાં ભમો ક્યાં ભમો યાર—ભલાજી તમે
એ ટેક.

દેહ દોહલી મેળવી આપે,
ખાલી વોંઢાળો ભાર. ભલાજી-૧
જુડી જગતની માયા જાણો,
ઓળખો સાર અસાર. ભલાજી-૨
માત પિતા બંધવને ભગિની,
નહિ કોઈ સાથી થનાર. ભલાજી-૩
ધુતી ધુતી ધન ભેળું કીધું,
માટી સાથે મળનાર. ભલાજી-૪

(૭૫)

શેઠ કેહેવાયો કરી ધન ભેળું,
કર્યો ઘણા સાથે ખાર. ભલાજી-૫
દેવ દ્રવ્યને ઓળવી આપે,
ખાસો રહ્યો ખખરદાર. ભલાજી-૬
માતા માવડીની માનતા રાખી,
હોમ કીધા બે ચાર. ભલાજી-૭
ધર્મીનું નામ ધરાવ્યું પોતે,
હતો કર્મીનો સરદાર. ભલાજી-૮
જીનજી જાપ જાપ્યો નહિ એક દીન,
ઢાંગે રીઝાવી પરનાર. ભલાજી-૯
આવ્યા તેવા જવાના આપે,
માટે રહ્યો ખખરદાર. ભલાજી-૧૦
સેવા શ્રી જીનરાજની કરીને,
પામો આ ભવનો પાર. ભલાજી-૧૧

(૭૬)

પદ ૭

(છોડી બામનકી, છોડી બામનકી-એ રાહ)

જીવ જાંવળી, જીવ જાંવળી;

જાગીને તું જરા કરને વિચાર, -એ દેક.

સૂતો શું સોડ તાણી જાગને જરા;

જાશે જોખનને થાશે જરા. જીવં

કુલ્યો કુલ્યો તું કરે સંસારની માંય,

માથ્યા મથો મરે મૃગજળ માંય. જીવ

વાંકા શું મુછ રાખી ફાંકડો કરે,

પટ્ટીઆં પાડી નહિ કોઈથી ડરે. જીવં

રાંકડાને રોવરાવી ધન તું ધુતે,

લાવી અપાટે લોકને લુટે. જીવં

જેનજી પૂજાં ડોરે કરી,

નમાવે શીશ બીજાને જા. જીવ

કાળ અપટમાં ઝાલશે તને,

ન લાગે વાર હુંતો કહું છું ખરે. ૭૦
 ઉહાપણુ ડોળવું મુકી તું દષ,
 જોજે જનજી ભાવે જઈ. ૭૧૦

પદ ૮

(કુંવરી કુંવર મારા લાડકા—એ રાહ).
 ડાક ડમાક^૧ છોડી ચાલવું,
 ઘોણ વાગશે સહિ;
 હાડ જશેરે દુટી જવડા,
 લાગ મળશેરે નહિ. ૩૧૦-૧
 ભાર વહિ વહિ વૈતરા,
 સારરે ભેગુરે કીધ;
 ધજત ખોધ ધડી એકમં,
 જો હાથે નવ દીધ. ૩૧૦-૨

૧ સંસાર સખંધી ઉપાધી. ૨ પૈસો, દોલત.

બાણ જરૂરે જીવડા,
 નથી તારંરે કોઈ;
 દેહ નથી તારી તાહરી,
 માટે ચાલજે જોઈ. ૬૧૦-૩
 માત પિતા^૧ બંધવ વળી,
 મામા મામીને ફોઈ;
 મુખ વિકાસીને બેસશે,
 રહેશે બે ધડી રોઈ. ૬૧૦-૪
 કાકા કાકી કુઆ ફાલતુ,
 મિત્ર પુત્ર પરિવાર;
 હાહા! હુહુ કરી નાચશે,
 માટે રહે ખબરદાર. ૬૧૦-૫
 ચકલા તે સુધી વળાવીને,
 વળશે નાર નારીસાથ^૨;

પુરુષ લઈ સમશાનમાં,

ખાળશે હાથે હાથ.

ડા૦-૬

૧૬શ દ્રષ્ટાંતે દોહિલી,

કહિ સૂત્રે જોહ;

૨૧વી પાષાણ ન્યાયે કરી,

પામ્યો મનુષ્ય^૩ દેહ.

ડા૦-૭

આરજ^૪ ક્ષેત્ર પામ્યો વળી,

પામ્યો સમકિતી કુળ;

૧ ચુંલ્લગ, પાસગધન્ને, ॥

જુયે, રયણેય, સુમિણ, ચક્રેય

ચમ્મ, જુગે પરમાણુ ॥

દશાદિઠંતામણુઅલભે ॥ ૧ ॥

૨ જેમ નદિમાં અંધડાતાં પથ્થર ગોળ

થાય છે તેમ. ૩ મનુષ્ય સખંધી, ૪ આર્ય.

(૮૦)

હવેરે સુકૃત^૧ કર જીવડા,
 નહિતો થાશે એ ધુળ. ૩૧૦-૮
 માટે કહ્યું માફ માનીતે,
 ડાહ્યું રાખીને મન;
 ભજ^૨ શ્રીપંચ પરમેષ્ઠીને,
 જે છે સાથેનું ધન. ૩૧૦-૯

પદ ૯

(ધિ:ક યુવા ધિ:ક મુજને-એ પ્રાહ)
 જો જો વિચારીને જીવડા,
 હૈયું રાખીને હાથજી,
 જાણુ જરૂર છે ચાલતું,
 ૩માલતું ન સંસારજી. જો જો ૧

૧ સાફ કામ, ૨ સ્મરણકર. ૩ મોજ મળ
 કરવી.

તન છે રંગ પતંગનો,
 મિધ્યા મથી મારે આપજી;
 સુતરવીત ઉદાર સગું નહિ,
 નહિ માયને આપજી. જો જો ૦ ૨
 ત્રણ ગતિ તનની કહિ,
 પાળો પોખો વિધે લાખજી;
 નરક થાય કીડા પડે,
 થાય અંતે વા ખાખજી. જો જો ૦ ૩
 કંકુ કેસરને કસ્તુરી,
 અત્તર અનોપમ સારજી;
 ચરચે જે તું અંગને,
 ઝખોરશે મુકી ભારજી. જો જો ૦ ૪
 હાથે કર્યું સાથે આવશે,

૧ મહેનન કરે. ૨ પૈસો. ૩ સ્ત્રિ-આયડી.
 ૪ તે અંગને (શરીરને) ખોરશે.

(૮૨)

કાવશે નહિ કંઈજ;
 કુલ્યો ફરે છે સંસારમાં,
 ફાં ફાં મારીશ ત્યાંઈજ. જો જોં ૫
 મનને ડાહ્યું રાખીને,
 તન અર્પીને ઈશજ;
 ધનની દોડ દૂરે કરી,
 નામ જીનજીને શિશજ. જો જોં ૬

પદ ૧૦

(રાજા પી લે દારૂડા—એ રાહ)

રાગ માલ.

ભજ ભાન ભજ ભગવાન તું માનવા મા-
 ન મુકી જરા; માન મુકી જરા—માનવા!
 માન૦ ભજ૦—એ ટેક.

ધસમસતો ધાએ ધન માટે,

નાચે નીરખી નાર,
 સાર શું એમાં શાણા માણો,
 જાણો એ જોખમકાર. માનવ ! ૧
 કાખમાં ઘાલી ઘોતી પોતી,
 પોતે પર આગાર;
 મોહ માયા તણી લાલચે લાગી,
 કેમ ધુમેરે ગમાર ! માનવ ! ૨
 રામા રંજન મંજન અંજન,
 મશી કશી શિશ પાધ;
 ક્ષાગ ગાએ જન રાગ રૂડામાં,
 લાગે રેલલાટે ડાધ. માનવ ! ૩
 ‘રામા રામા ધન ધન’ કરતો,
 કરતો કરે દરા દીશ,
 શ્રી જગદીશને શીશ^૩ નમાવા,

૧ ધર. ૨ કપાળે ૩ માથું.

(૮૪)

મિથ્યા બતાવે મીશ. માનવ ! ૪
લાખોને શાખા વિતાડી,
મારી ઝુડી પાડી ધાડ;
રોવાડી રાંક રે ! કાંક અનાડી,
ધન ધર્યું ખણી ખાડ. માનવ ! ૫
અણી આવ્યે નહિ કોઈ ધણી રણી,
રમણીકે ખણી ખાડ;
આખર આખર વાશી થાશે,
લાલ બનેલ લખાડ. માનવ ! ૬
રાખ થયા કંઈ રાંક કે રાખ,
સાખ પુરે સંસાર;
જૈન પ્રવર્તક દાસ દયાનિધિ,
કે'ણુ તણો અધિકાર. માનવ ! ૭

૧ ફ્રાગટ, જુઠાં,

(૮૫)

અગાઉથી આશ્રય આપનાર
શ્રાહકોનાં નામ.

વીરમગામ.

- ૧૦ અમીચંદ નાથાભાઈ.
- ૧૧ સા. લબુ ડાહ્યાની મારફત.
- ૧ સા. ભૂધર વખતચંદ.
- ૧ સા. રંગજી લખુ.
- ૧ સા. પીતાંબર ગણેશ.
- ૧ દોશી. બોધા પીતાંબર
- ૧ દોશી. મુળચંદ અમીચંદ.
- ૧ દોશી. પરસોતમ વાલજી
- ૧ સા. હઠી ઘેઠેલા
- ૧ વોરા. વીરચંદ જેમલ

- ૧ વોરા. ટોકર જુહા
 ૧ સા. કેવળ માવજી
 ૧ સા. જીવણજી ભાણજી
 ૧૦ દોશી. વેલશી વીરચંદ.
 ૩ દોશી. પુજાભાઈ દીપચંદ
 ૩ સા. ખેમચંદ મોહોકમચંદ
 ૧ શેઠ. ડોશાભાઈ વીરજી
 ૧ પારેખ. ત્રીકમદાશ હરચંદ
 ૧ સા. છોટાલાલ તલકચંદ
 ૧ દોશી. મગનલાલ સાંકળચંદ
 ૧ સા. દામરસી પરભુદાશ વીરજી
 ૧ દોશી. પ્રભુદાસ રવચંદ
 ૧ સા. અમથા કપુરચંદ
 ૧ સા. કુલચંદ મલુકચંદ
 ૧ સા. અમરતલાલ તલકસીભાઈ

(૮૭)

- ૧ પીતાબરદાસ રવચંદ.
- ૧ સંઘવી. વેલશી ભૂધર
- ૧ સા. નાથાભાઈ ખુશાલ
- ૧ સા. હકમચંદ ગોવીંદજી
- ૧ સા. કૃત્તેચંદ ભૂલાભાઈ
- ૧ સા. અમીચંદ હરજીવન
- ૧ સા. હરચંદ જ્યેષ્ઠેચંદ
- ૧ સંઘવી. નગીનદાશ હરજીવન
- ૧ દોશી. લલુ માવજી
- ૧ સા. ઝવેર બેહેચર
- ૧ ઝવેરી. માણેકચંદ જોડા
- ૧ ઝવેરી. મગન અમીચંદ
- ૧ સંઘવી. પોપટ વખતચંદ
- ૧ સા. હકમચંદ શાંતીદાસ
- ૧ ગાંધી. ત્રીકમ બેહેચર

- ૧ સા. મોતીલાલ ગુલાબચંદ
- ૧ સા. ચતુરદાશ જોડાભાઈ
- ૧ સા. લલુ ઘેહેલાભાઈ
- ૧ સા. લલુ નહાનચંદ
- ૧ વોરા. ગણુ મલુકચંદ
- ૧ કપાસી. સવચંદ કશળચંદ
- ૧ સા. ગણુપતલાલ શીવલાલ
- ૧ સા. તલકસી કરમચંદ
- ૧ સા. માણેકચંદ પીતાંબરદાસ
- ૧ સા. ખેમચંદ હરજીવન
- ૧ સા. છગનલાલ ડુંગરશી
- ૧ સંઘવી. જગજીવન કાળીદાસ
- ૧ સા. રતનચંદ નહાલચંદ.
- ૧ સા. ઉમેદ પીતાંબર.
- ૧ સા. નથુ મોતીચંદ.

(૮૯)

૧ સા. મગનલાલ.

૧ સા. દલીયંદ ભગવાન.

૧ સા. ડોસા હઠીસંગ.

૧ સા. વરજલાલ પરભુ.

૧ સા. ગોવીંદજી દેવચંદ.

૧ સંઘવી રાચચંદ લાડકચંદ.

૧ મણીઆર કેવળ પાનાચંદ.

૧ વકીલ. પાનાચંદ મકનદાસ.

૧ સા. કેશવલાલ તલકસી.

૧ સા. પ્રેમચંદ ગણુભાઈ.

૧ સા. ઉજમસી ખેમચંદ.

વીરમગામના પરામાંથી.

૧ સા. લલુ પરશોનમ

૧ સા. ચુનીલાલ નગીનદાસ

૧ સા. ઘેહુલાભાઈ કેવળસી

(૬૦)

૧ સા. નહાલચંદ ખુપચંદ

૧ સા. કચરા કીસોર.

૧ સા. રામચંદ જેઠાચંદ.

૧ સા. રામચંદ હેમચંદ.

પાટડી.

૧૦ દોશી. સાંકળચંદ જીવાભાઈ.

ઘોળેરા.

૧૦ સા. વાડીલાલ મગનલાલ.

માંડળ.

૧૦ ગાંધી. બાલચંદ બેહેચરદાસ.

૫ દોશી. શવચંદ ધરમશી.

રાજકોટ.

૫ રા. રા. દોલત પરસોતમ બરૈડીઆ.

બી. એ.

લીંબડી.

૧ વોરા. મોહન નાનચંદ.

(૯૧)

જળગામમેરૂ.

૧ શેઠ. વાડીલાલ હુંગરસી.

૬૨૧૧૬૧.

૨૩ સા. હડીસંગ ભૂધરસી તથા લલુભાઈ
નાગરદાસ મારફત.

૧ સા. નાનચંદ માવજી.

૧ સા. ઝોગડ મીઆચંદ.

૧ સા. ઘેહુલા પાનાચંદ.

૧ સા. ગુલાબચંદ ઉજમસી.

૧ સા. વોહોરા. પરસોતમ ડામરસી.

૧ સા. પરસોતમ બાલા.

૧ સા. દામોદર કુમેર.

૧ સા. હગન અમરચંદ.

૧ દોશી. લાલજી કમા.

૧ સા. હગન ભુધરસી.

(૯૨)

- ૧ સા. કાળીદાસ માનચંદ.
- ૧ શેઠ માણેકચંદ ગણેશ.
- ૧ સા. કસ્તુર તેજપાળ.
- ૧ સા. નાગજી લવજી.
- ૧ સા. ચતુર કરશન.
- ૧ સા. કેવળશી દેવચંદ.
- ૧ ગાંધી ત્રીકમ તારાચંદ.
- ૧ પારેખ. કાળીદાસ માણેકચંદ.
- ૧ સા. મોહનલાલ લલુ.
- ૧ સા. અમરતલાલ રવચંદ.
- ૧ સા. ખેંગાર ભુધરસી.
- ૧ દોશી. દેવચંદ સુરચંદ.
- ૧ સા. મંગળજી મનજી.
- ૨ સા. દેવચંદ તારાચંદ.
- ૧ સા. લલુ નાગરદાસ.

(૯૩)

૧ સા. જોડાભાઈ સાંકળચંદ.

માંડળ.

૧ સા. ભુધર સાંકળચંદ.

૧ સા. માનચંદ વનમાણ.

૧ વોરા. કરસન લખમીચંદ.

૧ દોશી. હડીસંગ ચતુર.

૧ ગાંધી કાળીદાસ ધનજી.

૧ દોશી. હડીસંગ છગનલાલ.

ધ્રાંગધરા.

૧ ગાંધી સોમચંદ રાજપાળ.

૧ ગાંધી. સગાળસા નાથાશા.

૧ સા. નાનજી રતનસી.

સોમાસર.

૧૦ સા. કુંવરજી અય્યજી.

(૯૪)

ખેડા.

૨ સા. જમનાદાસ મલુકચંદ.

ખોટાજ.

૧ પારેખ ગજાબચંદ છગનજાલ.

રામકુશ.

૧ સા. મોહન ચોત્તમ.

ગોરધામા.

૧ શેઠ. જીવા મુળચંદ.

૧ શેઠ. મોહન પીતાંબર.

આડરીઆણું.

૧ સા. ઈચ્છાચંદ લવજી.

પાટડી.

૧ સા. પ્રભુદાસ નાથાભાઈ.

રૂંતજ.

૧ સા. વરજલાલ કુંવરજી.

(૯૫)

જીજીવાડા.

૧ સા. પરસોતમ મલુકચંદ.

વેકરા.

૧ સા. જોઠા સવચંદ.

વણા.

૧ દોશી. વીરચંદ પ્રેમચંદ.

ગેડીઆ.

૧ સા. અણુદા ધમા.

બજાણુ.

૧ સા. હઠીસંગ નગીનદાસ.

તેલાવી.

૧ સા. કચરા પાનાચંદ.

૧ સંઘવી પરસોતમ કેવળ.

મછીઆળ.

૧ સા. ગોરધન દરચંદ.

(૯૬)

ત્રાગડ.

સા. બાઇચંદ કીસોર.

આદરજીભેણી,

૧ સા. મોતીચંદ જેએચંદ.

દક્ષિણ.

૧ સા. ખેમચંદ માનચંદ.શ્રી ઝેપા સંખુ-

ગામ. ચિકોડી તાલુકા બેલગામ

૧ નાણાવટી રાયચંદ કુત્તેચંદ. ગામ કુબે-
જ-કોલાપુર.

૧ સા. બેહેચર મલીચંદ. કોલાપુર.

સાણંદ.

૧૦ શ્રી શાણંદનીજીન ટોળી તરફથી. શેદ.

નારણદાસ જીવણદાસ.

૧ સા. કુંવરજી કરશન.

૧ સા. જીવણ રાયચંદ.

(૬૭)

૧ મેહેતા. ટોકરસી મગનલાલ.

૧ મેહેતા. ડુંગરસી પાનાચંદ.

અમદાવાદ.

૨ સા. મુળચંદ નાગરદાસ.

૧ સા. પરસોતમદાસ જોષાભાઈ.

૧ સા. ચુનીલાલ કૃત્તેચંદ.

૧ સા. હગનલાલ ગોપાલદાસ.

૧ સા. મનસુખ દામોદર.

૧ સા. હગનલાલ કૃરમચંદ.

૧ સા. લાલુભાઈ મગનલાલ.

૧ સા. હગનલાલ. દલસુખરામ.

૧ સા. ડાહ્યાભાઈ હગનલાલ.

૧ સા. પ્રેમચંદ જેઠેચંદ.

૧ સા. મોહોદકમચંદ રતનચંદ.

૧૦ શ્રી જૈનધર્મ પ્રવર્તક સભા.

(૯૮)

૧ સા. મુળચંદભાઈ દુલ્લવદાસ.

૧ સા. નગીનદાશ છોટાલાલ.

૧ સા. નથુભાઈ દોલતરામ.

વઢવાણ.

૧૦ વકીલ જીવણલાલ કુલચંદ કાંપમાં.

૧ સા. શીવલાલ કુંગરસી શેહેરમાં.

૧ મેહેતા. તારાચંદ દેવકરણુ શેહેરમાં.

